

POSTANOWIENIE

20 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 20 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku H.S.
z udziałem Bank S.A. w W.
o wpis do księgi wieczystej,
na skutek skargi kasacyjnej H.S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 28 kwietnia 2023 r., V Ca 627/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 240 (dwieście czterdzieści) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia wnioskodawczynie do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie H.S. od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 28 kwietnia 2023 roku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2024 r., I CSK 1107/23). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa (zob. postanowienie Sądu z 14 stycznia 2020 r., III CSK 244/19).

Skarżąca wskazała, że w ramach niniejszej sprawy występuje istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie:

„Czy dokumenty wykazujące fakt braku bytu prawnego, osobowości prawnej, zdolności prawnej lub sądowej podmiotu (spółki prawa handlowego) wg stanu na datę ponownego wpisania go do księgi wieczystej w charakterze wierzyciela hipotecznego, jak i na datę zainicjowania postępowania wieczystoksięgowego skutkującego takim ponownym wpisem, takie jak: postanowienie Sądu Rejestrowego w przedmiocie wykreślenia takiej spółki z rejestru handlowego z adnotacją o jego prawomocności zaistniałej przed datą ponownego jej wpisu do księgi wieczystej oraz aktualne zaświadczenie o niefigurowaniu takiej spółki w rejestrze przedsiębiorców (KRS) - stanowią w rozumieniu art. 31 ust. 2 u.k.w.h. w zw. z art. 626² § 3 k.p.c. wystarczającą podstawę wykreślenia z Działu 4 księgi wieczystej takiej hipoteki umownej, jako konstytutywnie wpisanej na rzecz takiego pozbawionego osobowości prawnej, nieistniejącego już wówczas wierzyciela hipotecznego?”

Kwestia wskazywana przez skarżącą była już rozpatrywana przez Sąd Najwyższy, który uznał, że wykreślenie z rejestru wierzyciela, na którego rzecz hipoteka została wpisana, nie oznacza automatycznie wygaśnięcia zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 2016 r., II CSK 402/15).

Jak słusznie zauważył Sąd drugiej instancji, zgodnie z treścią art. 94 u.k.w.h. jedynie wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką skutkuje wygaśnięciem hipoteki. Tym samym dłużnik domagający się wykreślenia hipoteki zobowiązany jest wykazać dokumentem, że wierzytelność wygasła. Skarżąca natomiast konsekwentnie od momentu złożenia wniosku powołuje się nie na dokumenty dowodzące wygaśnięcia wierzytelności (hipoteki), ale na dokumenty dowodzące utraty bytu prawnego wierzyciela hipotecznego, co nie jest równoznaczne z wygaśnięciem wierzytelności. Wątpliwość co do faktu istnienia wierzytelności i wygaśnięcia hipoteki nie może być przedmiotem badania i postępowania dowodowego przed Sądem wieczystoksięgowym. Spory co do zgodności wpisów z rzeczywistym stanem prawnym podlegają rozpoznaniu w odrębnym procesie, w tym także w oparciu o art. 10 u.k.w.h.

Wobec tego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[P.L.]

[ms]